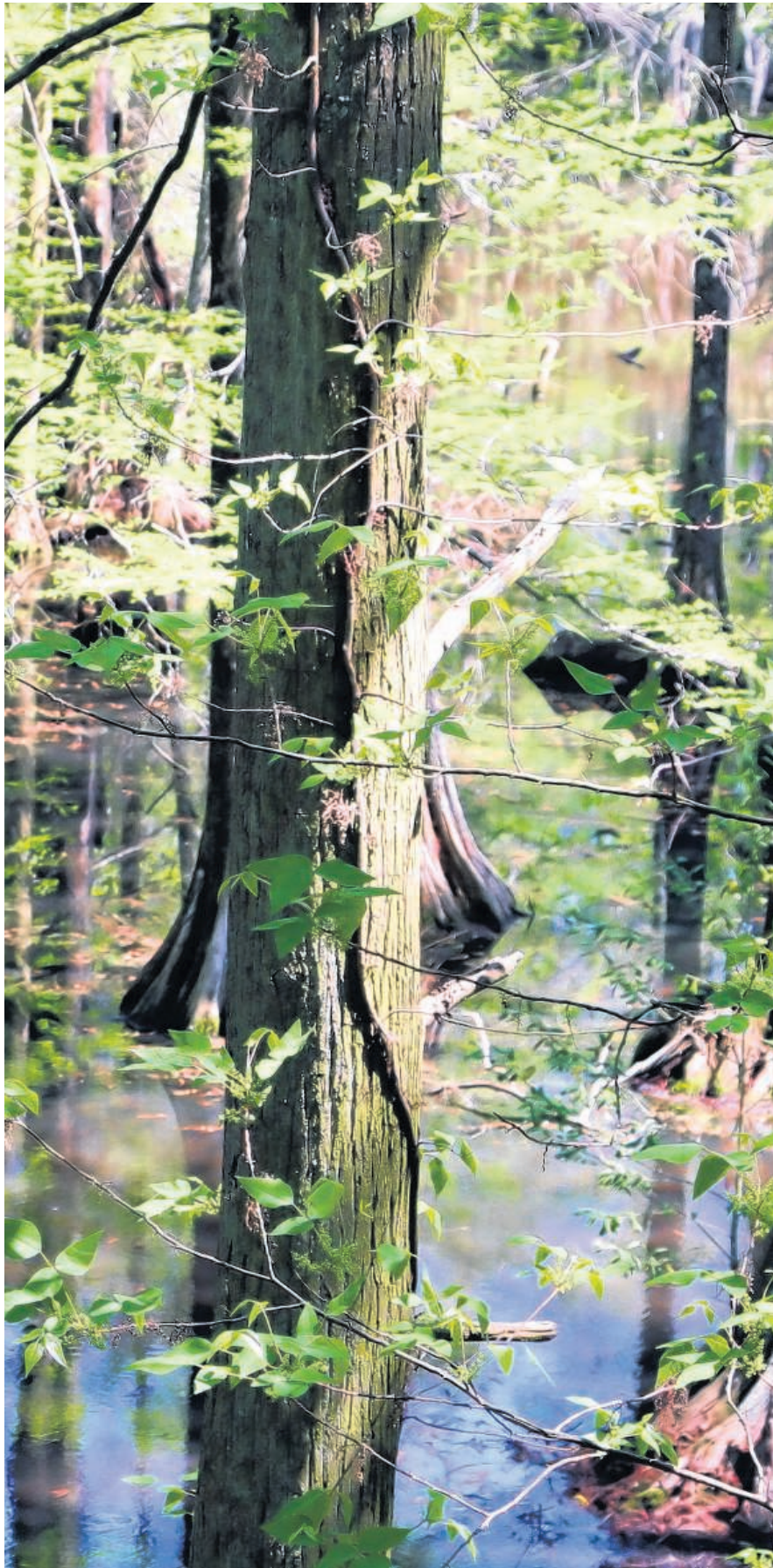

De Everglades: veel meer

Niks geen lawaaierige motorboten en geschrokken flamingo's. In de Everglades neem je de kajak. En 's avonds geniet je bij het kampvuur.

Tekst: Florien van Rees **Foto's:** Florien van Rees, Dreamstime

De vrolijke Wendell wordt ineens verschrikkelijk boos. Als hij de groep die hij begeleidt tijdens een moeraswandeling wijst op een knaloranje vlinder, ontdekt hij vandalisme. Er is een bromelia – een soort ananasplant die groeit op andere planten – van een boom getrokken. „Waarom dóén mensen zoiets?” tiert hij. „Er is zo weinig respect voor de schoonheid van onze planeet.”

Uit liefde voor de natuur laat Wendell ook niet al zijn groepen zeldzame orchideeën zien. Je weet immers niet of een deelnemer later terugkomt om een plant te stelen.

Wendell Vaught – een rossig type met Duitse voorouders – is ecooloog en natuurgids. Het natuurreservaat Fakahatchee Strand, op een kwartier rijden van Everglades City, is al twintig jaar zijn werkterrein. Het groepje stuurt door afwisselend *marshes* (moeras met grassen) en *swamps* (moeras met bomen). Blote benen worden bekrast door harde gewassen in de drassige grond. Zwarte gieren en kalkoengieren kijken toe vanuit de hoogste bomen.

Na een uur, bezweet en lekgeprik door de muggen, wacht een verrassing: een vennetje, zo wonderschoon dat zelfs Wendell stilvalt. Het oppervlak is spiegelglad, de wolken en de hoge koningspalmen vinden hun spiegelbeeld in het water.

Maar is het wel helemaal glad? Wat glijdt daar? En daar? En daar? Het vennetje blijkt vol te zitten met kaaimannen. Tientallen zijn het er. De dieren loeren naar de bezoekers, met alleen hun ogen en neusgaten boven het wateroppervlak. Ze komen niet naderbij,

tot vreugde van gids Wendell. „Dat betekent dat ze niet worden gevoerd. In toeristische delen van de Everglades zijn de *gators* zo gewend aan snoep en ijsjes dat ze op je af zwemmen als je het water nadert.” Vreselijk vindt 'ie dat.

De dieren mogen dan op afstand blijven, de mensen die op het steigertje zitten, mogen niet hun voeten boven het water laten bungelen. „Ze kunnen onder water zwemmen en dan ineens behoorlijk hoog uit het water komen,” waarschuwt Wendell.

Als de gids zelf even later iets te dicht bij het water komt, begint een kaaiman als een kat naar hem te blazen. „Zo hoort dat. Ze móéten zich bedreigd voelen. De mens is zijn enige natuurlijke vijand.”

Dat blijkt een half uur later maar weer helemaal waar te zijn als bij Joanie's Blue Crab Cafe kaaiman op de menukaart staat. Het is moeilijk kiezen tussen *fried gator*, *gator salade* en *gator nuggets*.

Volgende ochtend, half 7. Everglades City lijkt nog te slapen. De brede straten zijn leeg – slechts af en toe zoeft een auto met boottrailer voorbij en dan wordt het weer stil. Voorzichtig zonlicht geeft de wolken een oranje gloed. Maar schijn bedriegt; aan de waterkant is volop activiteit. Groepjes mannen hebben zich verzameld rond glimmende motorboten. Ze brengen hele batterijen hengels in stelling, praten over vissen en de weersverwachting en zetten een blikje cola aan de lippen. En dan wordt de motor gestart, gaan de trossen los en beginnen ze aan een ongetwijfeld fantastische vistrip. Snoek, baars, tarpon, permit, cobia, roodbaars, het belooft wat. →

Ruwe handen: Het is even doorpeddelen over de gigantische watervlaktes.

dan een groot moeras

→ In het spoor van de boten dar-
tellen twee pijlstaartroggen.

Everglades City is helemaal
geen stad, het is een uitgestrekt
dorp, een uitvalsbasis voor tours
te voet, per fiets, truck, bus of boot
door het uitgestrekte Everglades
National Park. Het dorp telt zo'n
achthonderd inwoners, maar tus-
sen half oktober en begin mei zijn
het er zeker vijf keer zoveel. Het
zijn Amerikanen uit noordelijker
staten, die hier warm komen over-
winteren in hun buitenhuizen.

Elk huis in Everglades City heeft
een tuin met daarin een trailer.
Collier County, zoals de streek
heet, telt meer boten dan auto's.

Maar de ene boot is de andere
niet. De *locals* en de overwin-
teraars hebben hun motorboot om
mee te kunnen vissen in de baaien
aan de zuidkant van de Everglades,
tegen de Golf van Mexico aan.
De meeste kortblijvende toeristen
bezien de Everglades vanaf een
airboat, een plat vaartuig dat
wordt aangedreven door een pro-

peller omdat de moerassen verder
landinwaarts ondiep zijn en vol
zitten met planten. Airboats ma-
ken zo'n lawaai dat passagiers ge-
hoorbeschermers dragen. Niet de
aardigste manier om kennis te
maken met dolfinen, zeekoeien,
wasbeertjes en bruine pelikanen.

Captain Jason is een gids die –
meerdaagse – safari's met kajaks
begeleidt. Van top tot teen bedekt
als bescherming tegen de brand-
ende zon, pakt hij in Chokolos-
kee Bay drie kajaks vol proviand
en goederen voor hemzelf en zijn
twee gasten. Het moet genoeg zijn
voor twee dagen op het water en
één nacht in tentjes op een onbe-
woond eiland.

De kajaks zitten best lekker en
het peddelen gaat gemakkelijk,
langs de laatste jachthaven, langs
de laatste watervilla's, weg van de
bewoonde wereld. Van de peddels
druppelt water op de knieën, de
handen worden ruw, nóg maar
eens zonnebrandcrème smeren.

Uren achtereen verandert er

Keer op keer
wijst Jason
naar zwaluw-
staartwouwen,
elegante reigers,
bruine pelikanen
en visarenden.

weinig aan het landschap en zelfs
tot in de verste verte blijkt de wil-
dernis er heel anders uit te zien
dan op de bekende beelden van
de Everglades. Hier geen kaai-
mannen, moerassen en hoge
grassen, maar een uitgestrekt
watergebied met eilandjes van
uitsluitend mangrove. Zonder
gids zou je zeker verdwalen.

Het gebied heet Ten Thousand
Islands, maar bestaat uit veel
meer eilandjes. Dat komt zo: aan
een mangroveboom hangen een
soort tuinbonen. Dat zijn feitelijk
babyboompjes. Als ze vallen, wor-
den ze door het getij meegenomen,
landen op een zandbank en
vormen zo een nieuw eiland. Dat
telt natuurlijk lekker op.

Gids Jason (33), een getatoe-
eerde ex-marinier, heeft zijn
geluk gevonden in natuur-
beleving. Aan de hand van draai-
kolken en bewegingen van het
water, weet hij welke dieren er in
de buurt zijn. Zo ontdekt hij een

zeekoe – een *manatee* – een vrien-
delijk, log en lelijk waterzoogdier
ter grootte van een walrus. Het
beest houdt even z'n slurfachtige
neus boven water om zich vervol-
gens voorgoed te verstoppert.

Keer op keer wijst Jason naar
bijzondere vogels als zwaluw-
staartwouwen, elegante witte rei-
gers, bruine pelikanen met hun
trage vleugels en biddende vis-
arenden. Af en toe maakt een vo-
gel een duikvlucht, plonst in het
water en vliegt weg met een vis in
z'n bek. Het zal een mulletje zijn.

Soms zwemt een dolfin een
stukje met de kajaks op.

Op een strandje op Rabbit Key
bouwt Jason een tentenkampje
voor de nacht. De andere strand-
jes zijn leeg, er is niemand. Strand-
lopers rennen er over het zand,
duizenden kleine krabbetjes
schieten in hun holletjes als je ze
nadert.

Terwijl de twee toeristen zich
vergapen aan een onvergetelijke
zonsopgang en luisteren naar

Groene zee: Zonder gidsen Jason (in de kajak) en Wendell (bij het bord) zouden toeristen onherroepelijk verdwalen in de Everglades. Kok Rick (met geel hemd) van het fenomeen Pinchers Crab Shack bereidt alvast de lunch.

het gekabbel van de Golf van Mexico, is Jason druk in de weer. Hij haalt drankjes uit de koelbox, schudt slaapzakken op, klapt strandstoeltjes uit en maakt verse krabbenpoten schoon; meegebracht uit Everglades City, steenkrabhoofdstad van de wereld. De geur van het kampvuur en smeltende marshmallows verdringt de stank van de antimuggenspray. Fantastischer kan een avond nauwelijks zijn.

Hoe groot is het contrast met het leven in het nabijgeleden Naples. Op 5th Avenue staat een jongeman van een hotelparkeerservice geschokt op de stoep. Hij heeft zojuist met de Maserati die hij moest wegzetten héél zachtjes een Mercedes cabriolet geraakt.

Naples is de chicste stad van oostelijk Amerika. Kiest de jetset voor de westkust in Californië, rijke industriëlen bouwen hun huizen in en rond Naples. Hier wonen de meeste miljonaars per

hoofd van de bevolking. Brede lanen met palmbomen voeren door de ene na de andere villawijk. In het duurste deel, Port Royal, grenzen de villa's aan de ene kant van de straat aan het strand, de paleizen aan de andere kant liggen aan een inham van de Gordon River. De tuinen zijn prachtig doordat de eigenaren een deel van hun grond moeten bouwen met oorspronkelijke planten uit Florida.

Bijna alle luiken zijn dicht en op straat is het stil. Een enkele Cubaanse laat het schoothondje van haar bazin uit. De eigenaren zitten kennelijk in een van hun andere optrekjes elders in de wereld. Of staan ze op een van de vele golfbanen van Collier County?

Een stuk levendiger is het op 5th Avenue, een stijlvolle straat met dure boetieks en mooie hotels. De straat komt uit op een prachtig, lang strand. Vanaf de pier, een stukje verderop, gooien mannen hun hengels uit en nemen bruine pelikanen een duik.

Op een van de drukke terrassen zit een echtpaar uit Schotland aan de witte wijn. „We komen hier al jaren tijdens onze vakantie. Dan zitten we in een hotel,” vertelt de man. „Nu zijn we op zoek naar een huis om te kopen. Met de goedkope dollar is dat heel aantrekkelijk. Als het straks met dit land weer beter gaat, zal blijken dat het een uitstekende investering is geweest.”

Winkelen, golfen, naar het strand, en dat alles even elegant. En dan is daar Rick, de dikke, hevig zwetende kok van Pinchers Crab Shack. Pinchers is een regionaal fenomeen op het gebied van verse vis en Rick maakt het zeevoedsel aan tafel schoon als je dat vraagt. Maar denk niet dat er aparte bordjes voor graten of krabscharen komen. Het afval blijft gewoon op tafel liggen. En wat kan het je ook schelen als de vandaag gevangen krabben, grouper, red snapper, mosselen en catfish smelten op je tong. ■

uit & thuis

Meer dan een groot moeras

■ HET PARK

De Everglades is een subtropisch, nat gebied van 1,5 miljoen hectare. Met de parken die op de Everglades aansluiten, beschikt zuidelijk Florida over een beschermd natuurgebied van 2,5 miljoen hectare. De Everglades is meer dan een groot moeras: er zijn prairies, mangrovebossen, cipressenwouden, stukken grasland, maar ook delta- en getijdengebieden. Het is het thuis van veel zeldzame dieren en planten en het is de enige plek op aarde waar kaaimannen en krokodillen naast elkaar leven.

Als toerist zie je het niet, maar

het ecosysteem van langzaam stromend zoet water over een breed gebied, is verstoord door toenemende economische activiteit, de groei van Miami, het gebruik van bestrijdingsmiddelen en sluizen. Het park heeft drie ingangen:

twee aan de oostelijke Miami-kant, en een aan de westkant, bij Naples/Everglades City.

■ ETEN

Vis! Overall staat krab op de menukaarten, want ze trekken de *stone crab* bij bosjes uit het water. De vissers ontdoen de krabben van één schaar, zodat de dieren terug in het water kunnen en zo in leven blijven. In Everglades City biedt de Rod & Gun Club een lodge-atmosfeer en lekker eten aan de oever van de rivier. In Naples is Pinchers Crab Shack een authentiek eet-huis. In het noorden van de stad zit The Turtle Club, favoriet van de locals en altijd vol. Haute cuisine met je voeten in het zand.

Voor de zonsondergangen stromen de mensen naar het strand,

maar wie hier heeft gereserveerd, beleeft het met een glas in de hand. www.theturtleclubrestaurant.com

■ BESTE REISTIJD

De Everglades stikt van de muggen. De koelere, maar nog altijd warme wintermaanden zijn de beste periode voor een bezoek, maar

ook dan zijn er muggen. Naples is mugvrij, maar 's zomers heet.

■ OP PAD

Vanuit Everglades City zijn tal van mogelijkheden om de natuurgebieden in te trekken. Activiteiten van de parkautoriteiten zijn te vinden op www.floridastateparks.org. Er zijn ook zelfstandige, individueel te bespreken gidsen, onder wie Wendell Vaught. Hun folders liggen in hotels en de *visitor centers*. Er zijn ook fietsroutes. Kajaktochten zijn er vanaf een halve dag tot een week. Diverse *captains* bieden in Naples en Everglades City hun diensten aan. Bij Charles Wright (de baas van gids Jason) wordt elke trip naar wens ingevuld. www.evergladesareatours.com

■ DE REIS

Voor Naples: vliegen op Fort Myers, een half uur ten noorden van Naples. Alleen rechtstreekse vluchten vanuit Düsseldorf (Air Berlin). Van Naples naar Everglades City is drie kwartier rijden. Vliegen naar Miami kan ook, en met meer luchtvaartmaatschappijen; de afstand tussen de twee steden is nog geen 200 kilometer en voert over de fraaie Tamiami Trail (de weg van Tampa naar Miami).

■ SLAPEN

De leukste adressen in Everglades City zijn de kleinschalige, zoals de authentieke b&b On the Banks of the Everglades. www.banksoftheeverglades.com. Een goede b&b met zwembad is The Ivey House. www.iveyhouse.com Sijek, goed en centraal gelegen, in oud-Naples, is The Inn on 5th. www.theinnonfifth.com

